

ÚTMUTATÓ

SZAKMAI GYAKORLATOKHOZ

ÓVODAPEDAGÓGUS

SZAKOS HALLGATÓK, GYAKORLATVEZETŐ ÓVODAPEDAGÓGUSOK ÉS GYAKORLATVEZETŐ OKTATÓK SZÁMÁRA

3. félév

Szakmai gyakorlat 3.

Óvodai tevékenységek önálló irányítása és interakciók elemzése

Mesélés, Verselés, Anyanyelvi nevelés tevékenység

Az útmutató frissítve: 2026. szeptember

Kedves Óvodapedagógus Hallgató!

Szeretettel köszöntjük a **Tokaj-Hegyalja Egyetem** képzési rendszerében!

Ön különféle tantárgyi tanulmányaival párhuzamosan félévről félévre haladva szakmai gyakorlatokat is végez. Minden félévben *Útmutató* segíti a gyakorlatokon való részvételét, a feladatok megoldását és a követelmények teljesítését.

A szakmai gyakorlata a **nappali képzésben** részt vevő hallgatóknak az Tokaj-Hegyalja Egyetem gyakorló helyszínein zajlik, **levelező képzésben** részt vevő hallgatók esetében a csoportos gyakorlat az Tokaj-Hegyalja Egyetem gyakorló helyszínein zajlik, az egyéni gyakorlat pedig a hallgató által választott óvodában.

Ebben a dokumentumban megtalálja a tudnivalókat és a szakmai feladatait, teendőit.

Kérjük, figyelmesen olvassa a következő oldalakat, melyek – többek között – az alábbi fontos információkat tartalmazzák a szakmai gyakorlattal kapcsolatban:

- mikor és hogyan kell megjelennie a gyakorlólhelyen,
- kinél kell jelentkeznie megérkezésekor,
- mit kell magával hoznia,
- milyen feladatokat kell elvégeznie,
- hogyan igazoltassa gyakorlatát,
- mi a teendője, ha betegség miatt nem tud részt venni a gyakorlaton.

Kívánunk Önnek hasznos szakmai tapasztalatszerzést és reméljük, hogy az óvodáról és az óvodapedagógusi tevékenységekről számos ismerettel, élménnyel gazdagodik a félév során.

Kedves Mentor Óvodapedagógus!

Szeretettel köszöntjük a **Tokaj-Hegyalja Egyetem** képzési rendszerében!

Az elkövetkező időszakban a gyakorlati képzés résztvevőjeként Ön az óvodapedagógus hallgatók szakmai gyakorlatának segítője lesz. Része annak a folyamatnak, melyben a hallgatók nevelési-oktatási intézménytípusokkal, az ott folyó munkával ismerkednek és ennek a szép hivatásnak jövőbeni gyakorlására készülnek.

A sokrétű képzési feladatot útmutatóval segítjük, amely információkat tartalmaz a félév szakmai gyakorlatával kapcsolatban.

A minőségi mentorálás érdekében javasoljuk, hogy az egyéni gyakorlat idején **egy mentor egy időben csak egy hallgatót kísérjen**, így biztosítva a személyre szabott figyelmet és támogatást.

Kérjük, az útmutató szerint járjon el és segítse az óvodapedagógus hallgatókat feladataik megvalósításában!

Ha az útmutatóban található információkon kívül bármilyen kérdésük felmerül, tisztelettel áll rendelkezésükre a gyakorlatvezető oktató:

Tokaj-Hegyalja Egyetem

Sárospatak

Dr. Lívják Emília

livjak.emilia@unithe.hu

+ 36-30-9982-528

1. Általános tudnivalók, irányelvek

- Az *Útmutató* a Tokaj-Hegyalja Egyetem honlapján olvasható, illetve onnan letölthető, nyomtatható. Az *Útmutató mellékletei*, valamint az érvényes előírások (amennyiben lesznek ilyenek) megtalálhatók az egyetem honlapján.
- A gyakorlatot az *Útmutatóban* rögzített módon kell teljesíteni.
- A szakmai gyakorlat tantárgy vezetője a gyakorlatvezető oktató. Ő és a mentor óvodapedagógusok segítik a hallgatók szakmai gyakorlatát, ellenőrzik és értékelik a feladatok, követelmények, elvárások teljesítését, ellenőrzik a jelenlétet és a megjelenés módját.
- A hallgatók gyakorlati képzésre történő beosztását az adott tanegység óvodai gyakorlatáért felelős gyakorlatvezető oktató / óvoda vezetője (vagy annak megbízottja) készíti el. Az egyes hallgatókra vonatkozó konkrét beosztást a gyakorlatvezető oktató közli.
- Az óvodai gyakorlat megkezdésének feltétele az egészségügyi alkalmasság, melyről szóló orvosi igazolást, **az érvényes egészségügyi kiskönyvet minden gyakorlati félév elején** a gyakorlatvezető oktatónak / mentoróvodapedagógusnak kell bemutatnia.
- A jelenlétet a Hallgatói Követelményrendszer szabályozza <https://unithe.hu/alapdokumentumok>
- A hallgató az egyéni és csoportos gyakorlatról **nem hiányozhat**. Amennyiben betegség miatt nem tud megjeleni, távolmaradását legkésőbb a hiányzás napján 7.30-ig jeleznie kell a gyakorlatvezető oktatónak/mentor óvodapedagógusnak. A hiányzásáról szóló orvosi igazolást a következő heti gyakorlati napon be kell mutatnia. A gyakorlat pótlására igazolt hiányzás esetén a mentor óvodapedagógussal egyeztetve, a szorgalmi időszakban előre szervezett időpontban van lehetősége.
- A hallgatótól elvárjuk, hogy a gyakorlaton az alkalomhoz illő ruházatban jelenjen meg. Magatartását, megjelenését illetően köteles betartani a gyakorlati hely házirendjében foglaltakat.
- Általános követelmény a szabad mozgást lehetővé tevő, a munkavégzéshez alkalmas, kulturált öltö-zék, zárt cipő viselése, a feltűzött haj, a megfelelő derékmagasságú nadrág, a köldököt takaró blúz, a szolid és biztonságos ékszerviselet; testékszerek, műkörmök és az erős smink mellőzése. A megjelenésre vonatkozó előírások betartását a tantárgy vezetője ellenőrzi. Amennyiben a hallgató megjelenése nem az előírásoknak megfelelő, a gyakorlati napon nem vehet részt.
- A gyakorlatokon **kezdés előtt 15 perccel**, 7.15.-kor kell megjelenie, kezdésre már átöltözve (kényelmes ruházat, váltócipő) a csoportszobában kell lennie.
- A hallgató a szakmai gyakorlat ideje alatt pedagógiai naplót készít – egyéni és csoportos gyakorlaton egyaránt - az útmutatóban megfogalmazott elvárások, instrukciók alapján.
- A csoportos gyakorlat során a barátkozó szándékú kisgyermeknek figyelmét az érintett hallgató finoman vezesse vissza a csoport tevékenységéhez.
- A hallgatók csoportszobában történő étkezése pedagógiai és higiénés okok miatt semmilyen formában nem megengedett.

- A levelező tagozatos hallgatók feladatai és kötelezettségei megegyeznek a nappali képzésben résztvevőkével, az előírt összes óraszám is azonos a felsőoktatási törvény szerinti KKK útmutatási alapján.
- A gyakorlatvezető oktatók a *záró minősítést* a szorgalmi időszak végén, a szabályzatban előírt határidőig bejegyzik a nyilvántartó rendszerbe (NEPTUN).

A gyakorlati képzés átfogó célja:

Az óvodapedagógus hivatásra való felkészítés, a szakképzési és kimeneti követelmények szerinti szakmai kompetenciák kialakítása, elmélyítése. Ismereteket és élményeket nyújtani az egyes intézmények eltérő és hasonló vonásairól, a gyermekekkel való bánásmódról, az óvoda intézménye és a család kapcsolatáról, a felnőtt és a gyermek viszonyáról. A gyakorlati képzés fejleszti azokat a jártasságokat, készségeket és képességeket, amelyek alkalmassá teszik a hallgatót a 3-7 éves korú gyermekek gondozására, nevelésére. A gyakorlatok során elvégzett feladatok segítik az elméleti ismeretek mélyülését, és megalapozzák a végzés utáni szakmai munkát, valamint a további tanulmányokat.

Eljárás levelező tagozaton:

- a hallgató a szakmai egyéni gyakorlatát – a szabályoknak megfelelően – a mentor óvodapedagógus vezetésével a saját maga által választott külső gyakorló helyszínen végzi el
- a hallgató a szakmai csoportos gyakorlatát a gyakorlatvezető oktató/mentor óvodapedagógus vezetésével és az oktató által kijelölt helyszínen végzi el - a szabályoknak megfelelően, a mintatantervben szereplő csoportos gyakorlat óraszámának legalább az 1/3-át kell letölteniük.
- a csoportos gyakorlatról készült *Pedagógiai naplót* értékelésre elektronikusan elküldi a gyakorlatvezető oktatónak/mentor óvodapedagógusnak a vele egyeztetett határidőig
- az egyéni gyakorlaton elkészített *Pedagógiai naplót* a mellékletekkel együtt (jelenléti összesítő; értékelő lap; mentor óvodapedagógus írásbeli összegző értékelése) elektronikusan elküldi a gyakorlatvezető oktatónak a vele egyeztetett határidőig

2. Az óvodapedagógus szak gyakorlati képzési rendszere

Az óvodapedagógus szak teljes tanegység rendszerét az egyetemi honlapon megtekintheti.

Tantárgy neve:	Szakmai Gyakorlat 3.
Tárgyfelelős:	Dr. Lívják Emília
Tantárgy oktatója:	Dr. Lívják Emília
A tantárgy céljának rövid ismertetése:	A tantárgy célja, hogy a hallgatók elméleti és gyakorlati ismereteket szerezzenek a verselés és mesélés, mint főtevékenység tervezésében, szervezésében, irányításában és elemzésében, figyelembe véve a mozgás, dramatizálás és a bábozás lehetőségeit. A képzés fókuszában az óvodáskorú gyermekek (3–7 év) anyanyelvi fejlesztése áll, a kognitív, szociális, motoros és verbális képességek komplex fejlesztésén keresztül. A hallgatók elsajátítják a gyermek fejlettségi szintjéhez igazodó nyelvi kommunikáció, élményszerű és esztétikus mese- és versmondás, valamint a kapcsolódó anyanyelvi nevelési tartalmak – beszédészlelés, beszédmegértés, beszédprodukció és kifejezőképesség – tudatos tervezésének, megszervezésének és megvalósításának módjait a különféle tevékenységformák keretében (tervezett, alkalmoszerű, spontán és szabad játék). A tantárgy keretében kiemelt figyelmet kap a mese- és versmondás szervezeti formáinak megismerése, a bábjáték pedagógiai és módszertani alkalmazása, valamint a gyermek érzelmi szükségleteinek figyelembevétele. A hallgatók pedagógiai naplóban dokumentálják megfigyeléseiket, tapasztalataikat és önálló nevelőmunkájukat, amelyet módszertani, pedagógiai és pszichológiai szempontok alapján elemeznek és értékelnek. Az elkészített és összegyűjtött anyagaikat portfólióban összegzik és egy záró prezentáció keretén belül mutatják be. A tantárgy hozzájárul a gyermekközpontú szemlélet elmélyítéséhez, és fejleszti a hallgatók önálló tervezési, szervezési és irányítási kompetenciáit a gondozási, játéktevékenységi és munkajellegű tevékenységek során.
Elsajátítandó elméleti ismeretanyag:	- a <i>verselés, mesélés</i> főtevékenység tervezése, szervezése és irányítása, elemzése, - vers- és mesealkotások mozgással, dramatizálással és bábozással történő kombinálása - az óvodás gyermek (kognitív, szociális, motoros, verbális) képességeinek fejlesztése, fókuszban a mese és vers, mint főtevékenység kiemelt szerepe az óvodás korú 3-6-7 éves gyermekek anyanyelvi nevelésében, - az óvodás korú 3-7 éves gyermekek fejlettségi szintjéhez igazodó nyelvi kommunikáció, esztétikus, élményszerű mese- és versmondás és anyanyelvi neveléshez kapcsolódó tartalmak – beszédészlelés, beszédmegértés, beszédprodukció és kifejezőképesség - fejlesztési lehetőségeinek tervezése, megteremtése, lebonyolítása, a tervezett, alkalomhoz kötött, szabad játék és spontán tevékenység keretein belül, - a mese- és versmondás szervezeti formái, - a bábjáték nevelő hatása, a bábjáték formanyelve, a gyermek érzelmi igényeinek kielégítése,
Elsajátítandó gyakorlati ismeret-	- a hallgató megfigyeléseit, tapasztalatait – pedagógiai,

retanyag:	pszichológiai és módszertani szempontok alapján – a pedagógiai naplóban rögzítse, elemezze és értékelje nevelőmunkáját - az egyéni gyakorlatot teljesítő hallgató tevékenységének szakmódszertani elemzése, - a gyermeki szükségletek figyelebevételével a gyermekközpontúság elvének érvényesítése - a gondozás, a játéktevékenység, és a munkajellegű tevékenységekben való önálló tervezése, szervezése, irányítása	
A 2-4 legfontosabb kötelező irodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	- Óvodai Nevelési Országos Alapprogram - A szakmai gyakorlat helyszínénél szolgáló óvoda helyi pedagógiai programja - Az Óvodai nevelés című folyóirat aktuális, vonatkozó írásai - Dr. Bakosi Éva-Dr. Kovács György: Játékpedagógia, Debrecen, 2005 ISBN 963-460-912-0 - Zilahy Józsefné: Mese-vers az óvodában. Eötvös Könyvkiadó, Bp. 1998. ISBN - Domány Mária: A bábjáték varázsa. Thurzó Lajos Közművelődési Központ, Zenta. 2001. ISBN 8683029115 - Boldizsár Ildikó: Mesepoétika Akadémiai, Bp. 2004. ISBN	
A 2-4 legfontosabb ajánlott felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	- Körmöczy Katalin: A gyermek szükségleteire épített tanulás az óvodában, Flaccus kiadó 2019 ISBN: 9786155278365 - Körmöczy Katalin: Óvodapedagógiai kislexikon, Flaccus kiadó 2015, ISBN: 9786155278174 - Horváth Judit: Amit az óvónőnek észre kell venni. Flaccus Kiadó, Bp. 2005. ISBN - Itt a tél – Irodalmi szöveggyűjtemény óvodásoknak. (Összeállította: Kertész Erzsébet, Marton Lászlóné) Novum Kiadó Bp., 2009 ISBN: 978-973-88813-7-2 - Itt a tavasz – Irodalmi szöveggyűjtemény óvodásoknak. (Összeállította: Kertész Erzsébet, Marton Lászlóné) Novum Kiadó Bp., 2009 ISBN: 978-973-88813-4-1	
Elmélet-gyakorlat aránya:	Elméleti óra óraszám: 2 óra/félév	Gyakorlati óra óraszám: egyéni gyakorlat 60 óra / félév csoportos gyakorlat 45 óra / félév
Az alkalmazott oktatási módszerek:	óvodai csoportban történő tapasztalatszerzés tapasztalati tanulás kooperatív technikák magyarázat megbeszélés problémaalapú tanulás szemléltetés hallgatói kiselőadás	
Az értékelés módja:	Gyakorlati jegy (csoportos gyakorlat, egyéni gyakorlat, portfólió, prezentáció) Pedagógiai Napló készítése A szakmai gyakorlat portfóliójának összeállítása Félévzáró összegző prezentáció bemutatása Folyamatos formatív értékelés Szummatív értékelés Az egyéni, csoportos gyakorlat, a portfólió elemeinek feltöltése a moodle felületre, és a félév végi összegző prezentáció bemuta-	

	tása az év végi értékelés kritériuma 0-59% elégtelen 60%-69% elégséges 70%-79% közepes 80%-89% jó 90%-100% jeles
Az értékelés kritériuma:	A gyakorlatokon való részvétel Hiányzás nem megengedett. Az esetleges hiányzást pótolni kell.
Miként járul hozzá a tantárgy a KKK-ban megjelölt kompetenciaelemek megszerzéséhez. Mutassa be a tantárgyleírásban, hogy a KKK-ban megjelölt kompetenciaelemek miként teljesülnek/teljesíthetők <i>(nem a KKK kompetencia-elemeinek másolását kérjük).</i>	Jól ismeri az óvodáskorú gyermekek személyiségfejlődésének jellemzőit, és tisztában van azzal, milyen feltételek szükségesek ahhoz, hogy ez a fejlődés megfelelően kibontakozhasson. Ismeri az óvodai verselés, mesélés nevelési területen alkalmazható tervezés különböző szintjeit, a tervezés elméletét, módszertanát, az egyes szintek összefüggéseit, sajátosságait Ismeri a nevelés során hatékonyan alkalmazható nyelvpedagógiai eljárásokat, nyelvátadási és fejlesztési stratégiákat, Ismeri az élményszerű óvodai életműszervezés lehetőségeit, ebben elhelyezhető és megjelenő verselés, mesélés, anyanyelvi tartalmakhoz kapcsolódó tevékenységek komplex fejlesztési lehetőségeit. Érti az összefüggést a 3-7 éves gyermek fejlődését meghatározó spontán és tervszerű hatásrendszer, a direkt és indirekt nevelési módszerek, valamint az óvodai nevelés tevékenységi formáiban megvalósuló tanulási folyamatok között Tájékozott az óvodai tervezés különféle szintjeiben és módszereiben. Ismeri, hogyan lehet élménygazdag, tartalmas mindennapokat szervezni az óvodában. Tisztában van azzal, hogy a játék milyen meghatározó szerepet játszik a gyermek fejlődésében. Ismeri azokat a módszereket, amelyek a játéktevékenység támogatásához szükségesek. Gyermekek között gondolkodik, képes a játék indirekt – tehát nem irányító, hanem ösztönző – vezetésére, és maga is aktív, kreatív játszótárs. Hatékonyan alkalmazza pedagógiai, pszichológiai és módszertani ismereteit a mindennapi nevelési gyakorlatban. A gyermekcsoport életkori sajátosságait figyelembe véve képes megfogalmazni a megfelelő nevelési célokat, feladatokat és tartalmakat. Képes differenciáltan irányítani a gyerekeket, jól tud facilitálni, megfigyelni, elemezni és értékelni. Figyelemmel kíséri a 3–7 éves gyerekek személyiség- és képességfejlődésének jellemzőit. Nyitott és elkötelezett a gyermeki tapasztalatszerzést segítő módszerek és tevékenységek iránt. Fontosnak tartja a nevelési folyamat sokoldalú elemzését és értékelését. Támogatja a közös gondolkodást, együttműködésre törekszik kollégáival a gyermekek nevelésében és gondozásában. Kész a csapatmunkára, hisz a közös célok erejében. Felelősséggel végzi munkáját, elkötelezett a rábízott gyermekek iránt, és odafigyel az óvodai közösség egészének működésére. Tudatosan vállalja döntéseit az óvodai nevelés tervezése és megvalósítása során, tisztában van azok következményeivel.

	Saját tapasztalataira építve reflektív módon fejlődik, és tudatosan irányítja szakmai útját.
--	--

3. A mentor óvodapedagógus feladatai

- A mentor óvodapedagógus szakmai tudásával és tapasztalatival segíti a hallgató munkáját, és igyekszik legjobb tudása szerint hozzájárulni a hallgató szakmai fejlődéséhez.
- A mentor óvodapedagógus a szakmai gyakorlat beindulás előtt ellenőrzi a hallgatók egészségügyi alkalmasságáról szóló egészségügyi kiskönyvét.
- A mentor óvodapedagógus a jelenlétről, illetve a záró minősítésről összesítő jegyzéket vezet. Az űrlapok az útmutató kari mellékletében megtalálhatók.
- Az egyéni gyakorlatát teljesítő hallgatóról a gyakorlat végén a mentor óvodapedagógus egy rövid értékelést, elemzést készít, melyet a többi dokumentumhoz (jelenléti és értékelési összesítő) csatol.
- A hiányzók számára a mentor óvodapedagógus egy alkalommal pótlehetőséget biztosít (a szükséges intézményi egyeztetésekkel), erről a lehetőségről az érintett hallgatókat értesíti.

4. A hallgatók feladatai

- A hallgató a gyakorlati ideje alatt emberi és szakmai nyitottsággal, értő figyelemmel és aktív közreműködéssel vesz részt. Pedagógia naplót készít (megfigyelési szempontok alapján, feladathelyzetekben megállapításokat tesz) az útmutatóban megfogalmazott elvárások, instrukciók alapján.
- A dokumentációt a gyakorlatvezető oktatóval egyeztetve az előírt módon és határidőre értékelésre benyújtja elektronikusan, a megadott felületen.
- A *levelezős hallgatók* kötelezettségei megegyeznek a nappali tagozatos hallgatókéval.
- Betartja a magatartásra, házirendre, gyerekekkel történő kapcsolatra vonatkozó óvodai és az egyetemi előírásokat.

5. Megfigyelési szempontok

Csoportos gyakorlat

1. alkalom

- Jellemezze az óvodapedagógus attitűdjét! (elfogadó, támogató, segítő)
- Jellemezze a csoportszoba bútorzatát, tárgyait? (hogyan szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, hozzáférését, megfelel-e a gyermekek testméretének, hogyan szolgálják a gyermekek és a közösen tevékenykedők nyugalma, lehetővé teszi-e a mozgás- és játékgigényük kielégítését, képzelet, kreativitás fejlődését...)
- **Figyelje meg és jegyezze le a gyermekközpontú szemléletmód megnyilvánulásait a csoport életében!**
- Kihasználta-e a mesében rejlő képességfejlesztési és ismeretátadási lehetőségeket és hogyan tette ezt?
- Jegyezze fel az anyanyelvi nevelésre vonatkozó kezdeményezéseket, játékokat, ötleteket.

2. alkalom

- **Hogyan teremtette meg az óvodapedagógus a tevékenység feltételeit? (objektív és szubjektív egyaránt: hely, idő, élmény, eszközök, légkör...)**
- Figyelje meg és jegyezze le az érdeklődés felkeltésének és megtartásának módszereit!
- Elemesse a nap folyamán megfigyelt egészséges életmódot alakító szokásokat!
- Figyelje meg, és írja le, hogy az óvodapedagógus az érkező gyermekekkel hogyan vette fel a kapcsolatot?
- Kihasználta-e a mesében rejlő képességfejlesztési és ismeretátadási lehetőségeket és hogyan tette ezt?
- Jegyezze fel az anyanyelvi nevelésre vonatkozó kezdeményezéseket, játékokat, ötleteket.

3. alkalom

- Milyen formában szervezte az óvodapedagógus a tevékenységet? (kötött vagy kötetlen) Mitől függött a választása?
- Kötődtek-e szokások, "szertartások" a tevékenységhez?
- **Hogyan bonyolította az óvodapedagógus a napirendet (folyamatos, rugalmas), hogyan biztosította az egészséges életritmust a csoportban a nap folyamán?**
- **A játék kiemelt jelentősége megjelent-e a napirendben, az időbeosztásban és a játékos tevékenységek szervezésében?**
- Jellemezze az óvodapedagógus és a gyermekek kapcsolatát!

- Milyen új képességfejlesztési és ismeretátadási lehetőségeket fedezett fel az óvodapedagógus tevékenységében és ez hogyan nyilvánult meg?

4. alkalom

- **Jellemezze az óvodapedagógus kommunikációját! (hangerő, hangszín metakommunikáció)**
- Alkalmazott-e egyénre szabott kommunikációt? Mi volt ennek az oka és hogyan nyilvánult ez meg?
- Támogatta-e, és ha igen hogyan a gyermekek önkifejező törekvéseit?
- Kihasználta-e a mesében rejlő képességfejlesztési és ismeretátadási lehetőségeket és hogyan tette ezt?
- Jegyezze fel az anyanyelvi nevelésre vonatkozó kezdeményezéseket, játékokat, ötleteket.

5. alkalom

- **A tevékenységek során hogyan támogatta az óvodapedagógus a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozását?**
- Kihasználta-e a mesében rejlő képességfejlesztési és ismeretátadási lehetőségeket és hogyan tette ezt?
- Figyelje meg és írja le, hogy az óvodapedagógus nevelési módszerei közül hogyan alkalmazta a serkentést, példaadást, elismerést, szóbeli dicséretet? Hogyan fejezte ki elismerését, támogatását a gyermekeknek? Hogyan dicsért?

6. alkalom

- Hogyan érvényesítette a komplexitás elvét az óvodapedagógus?
- Írjon példákat arra, hogyan osztotta meg az óvodapedagógus a figyelmét a csoportban, különös tekintettel a párhuzamos tevékenységek szervezése során!
- **Jellemezze az óvodapedagógus tevékenységek közbeni és a játék közbeni játékra ható viselkedését, magatartását! ((inspiráló, körbejáró, figyelmeztető, megengedő, együttműködő, fejlesztő, aktív figyelő, segítségnyújtás, dicséret, problémafelvetés, eszközkészítés stb.))**
- A segítségnyújtás során figyelembe vette-e és ha igen hogyan a gyermekek életkori sajátosságait, egyéni fejlettségét?

7. alkalom

- Milyen a meséhez illő, a gyermeki kreativitást inspiráló anyagokat, eszközöket használt, biztosított a tevékenységhez?
- A játék során (szabad és irányított játék) milyen játékformákat, játéksituációkat látott?

- Milyen szabadsága van a gyermekeknek a játék helyének kiválasztásában, az eszközöknek, társnak/társaknak és a játék idő megválasztásában?
- **Röviden jellemezze a csoport játéktevékenységét!**

Egyéni gyakorlat

A hallgató feladata gyakorlatot megelőzően:

- Olvassa el, ismerje meg az adott óvoda Pedagógiai Programját!
- Tanulmányozza az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramját, különösen az alábbi fejezeteket:
 - Az óvodai nevelés feladatai
 - Az óvodai élet megszervezése
 - Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai fejezetből: Játék; Verselés, mesélés
 - A tevékenységekben megvalósuló tanulás
- Az előző (II.) félév gyakorlati tapasztalatainak rövid összegzése írásban.
- „Mit várok a III. félévtől?” címmel elvárások megfogalmazása, továbbá III. félévre fejlődési terv készítése.
- **Fejlődési terv készítése** az alábbi megadott minta alapján az egyéni gyakorlat megkezdésének időpontjáig. A tervet az óvodába lépéskor adja oda a mentor óvodapedagógusnak, aki jó tanácsokkal, ajánlásokkal látja el.

Megfigyelési szempontok, feladatok

1. hét:

- Jegyezze le, milyen benyomások érték a csoportba érkezéskor!
- A megfigyelések alapján a gyermekcsoporttal kapcsolatos észrevételek:
 - a gyermekek, ill. a csoport játékanak jellemzői, önállósági szintjük, beszédkésztségük,
 - a gyermekek kapcsolatai, együttműködésük egymással, óvodapedagógussal, hallgatóval; kapcsolatteremtés egymással, óvodapedagógussal, hallgatóval;
- Elemezzen egy játéksituációt a megadott szempontok alapján! A megfigyelési szempontokat a mellékletekben találja.
- Jegyezze le,
 - hogy hogyan alakítja ki az óvodapedagógus a feltételeket az elmélyült játék megteremtéséhez;
 - mit tesz a nyugodt, derűs légkör kialakítása érdekében;
 - a játékhoz biztosított hely megfelel-e a gyermeki igényeknek;
 - milyen egyszerű, a gyermeki kreativitást, képzeletet inspiráló anyagokat, eszközöket biztosít a játékhoz; szükség esetén készítenek-e játékeszközöket vagy az egyes

tevékenységekhez szükséges eszközöket (bábok...) közösen a csoportban, és az óvodapedagógus ehhez megfelelően biztosítja-e az alkotói légkört;

- Megfigyelései alapján bizonyítsa vagy cáfolja a szabad játék túlsúlyát, a hosszantartó és zavartalan játékidő kielégülését!
- Az óvodapedagógus milyen spontán formákat alkalmaz a mondókázásra, versmondásra, mesélésre?
- A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés hogyan valósul meg a csoportban?
- Jegyezze le és példákkal támassza alá a tevékenységben megvalósuló tanulás formáit!
- A látott, irányított „Verselés, mesélés” tevékenység részletes elemzése: szervezeti forma, szervezési feladatok, motiváció, műveltség tartalmak integrálása, módszerek, eszközök...
- Kísérje figyelemmel a mindennapos mozgás megvalósulását a csoportban és röviden foglalja össze a látottakat!
- Készítsen 1 db „Verselés, mesélés” tervezetet a tanultak alapján!
https://real-j.mtak.hu/24657/1/SPF_2022_29.pdf
- Készítsen gondozási tervet figyelembe véve a csoport összetételét a gyermekek fejlettségét!
- Készítse el a 2. hétre vonatkozó játéktervét!
- A hét végére készítse el a következő hétre tervezett saját készítésű játékeit.

A tervek határideje az első héten csütörtök, majd a tervek a mentoróvodapedagógus ellenőrzése után részletesen átbeszélésre kerülnek PÉNTEKEN!

Így lehetősége van a hallgatónak a hétvégén tovább pontosítani terveit, összegyűjteni és elkészíteni az eszközöket a tevékenységeihez.

Mentoróvodapedagógusi ellenőrzés nélkül nem tarthat tevékenységet a hallgató, nem kezdheti meg a következő hetet!

2. hét:

- A gondozási feladatok terve alapján kapcsolódjon be és vegyen részt mindennap a gondozási feladatokba a gyermekek egyéni szükségleteinek, igényeinek tiszteletbe tartásával és figyelembe vételével!
- Terve alapján egy játéktevékenység szervezése (témahéthez kapcsolódva, előzetes élmény, eszköz, továbbfejlesztés, eszköz készítés stb.)
- Próbálja ki a saját készítésű játékeit, és írja le a benyomásait.
- Terve alapján szervezze és irányítsa a Verselés, mesélés tevékenységet!
- Valósítsa meg a mindennapos verselést, mondókázást, mesélést. Ismerje fel és használja ki a spontán adódó lehetőségeket a verselésre, mondókázásra, mesélésre!

- Elemezze pedagógiai munkáját, reflektáljon a gyakorlati napokon való jelenlétéről, tevékenységeiről, tervezőmunkájáról!

Kérjük Önöket, hogy tanulmányozza és a tervezés során tekintse alapidokumentumnak az alábbi irodalmat:

Toma, Kornélia (szerk.) Sárospataki Pedagógiai Füzetek 29.: Tervezés és fejlesztés az óvodában, 364 p. (2022) Tokaj–Hegyalja Egyetem, Sárospatak; Kapitális Nyomda, Debrecen, Megjelenés: Magyarország

https://real-j.mtak.hu/24657/1/SPF_2022_29.pdf

6. Pedagógiai napló tartalma

Fedlap:

- a lap tetején középen az egyetem logója
- a lap közepén: Pedagógiai napló
- lap alján, jobb oldalon: hallgató neve, neptun kódja, évfolyam és tagozat
- lap alján, bal oldalán: a gyakorlatért felelős oktató neve és beosztása

1. Adatok az óvodáról:

- név, cím, OM azonosító
- óvodavezető neve
- gyermeklétszám, csoportok száma

2. Az adott gyermekcsoport főbb adatai (csoportnapló alapján):

- csoport neve
- csoportban dolgozó óvodapedagógusok és dajkák neve
- csoport névsora (nem írható teljes név!), jelek
- heti rend
- napirend
- nevelési tervből mindig az aktuális tevékenységgel (játék; verselés, mesélés) kapcsolatos rész
- a csoport szokás és szabályrendszere

3. Az előző (II.) félév gyakorlati tapasztalatainak rövid összegzése írásban

4. „Mit várok az adott félévtől?” címmel elvárások megfogalmazása, továbbá az adott félévre

5. Fejlődési terv készítése a megadott minta alapján

6. Csoportos gyakorlaton a megadott szempontok szerinti megfigyelés tapasztalatainak rögzítése;

7. Egyéni gyakorlaton a megadott szempontok szerinti megfigyelés tapasztalatainak rögzítése továbbá tervek, elemzések a megadott tartalmi és formai követelmények alapján.

8. Egyéni gyakorlaton hallgatói összegző önreflexió az első hét végén, a 2. héten minden napról és mentori összegző reflexió a gyakorlat végén.

7. A szakmai gyakorlat értékelése

Egyéni gyakorlat értékelése

Az értékelés módja: **gyakorlati jegy**.

A gyakorlati jegy megállapításához mind a szöveges tartalmakat, mind a mért teljesítményt figyelembe kell venni.

A mért teljesítmény (max. 100 pont) összetevői:

- szakmai dokumentáció vezetése (max. 45 pont),
- gyakorlati feladatok teljesítése (max. 45 pont),
- önreflexió (max. 10 pont).

Szakmai dokumentáció – megfigyelés, tervezés (max. 45 pont)

- Gondozási feladatok terve max. 5 pont - Játéktervezés max.5 pont – Verselés, mesélés tervezete max. 15 pont - Megfigyelések tényszerűsége, önállóság, igényesség, megfogalmazás, szaknyelv használat max.20 pont

Gyakorlati feladatok teljesítése (max. 45 pont)

- Gondozási feladatokba való bekapcsolódás, irányítása max. 5 pont - Aktív bekapcsolódás a gyermekek játékába, játéktevékenység irányítása max. 15 pont – Verselés, mesélés tevékenység önálló vezetése max. 15 pont - Óvodapedagógusi attitűdje max: 10 pont

Önreflexió (max. 10 pont)

- A tervek gyakorlati megvalósításának reális értékelése max. 5 pont - Erősségek, gyengeségek, tovább fejlődés lehetőségeinek felismerése max. 5 pont -

A gyakorlati jegy megállapítása:

Jeles (5) gyakorlati jegyet az kaphat, akinek a teljesítménye 90-100 % között van:

- gyakorlatát az előírásokat teljesítve végezte el,
- a kapott feladatokat kiváló eredménnyel teljesítette,
- önismerete jó, eredményeit ismeri, törekszik az elfogulatlanságra, hibáit javítja,
- tudatosan törekszik a követelményekben megfogalmazott alapvető képességek fejlesztésére,
- kommunikációs képességeit folyamatosan műveli, színesíti, differenciálja
- kiváló helyzetfelismerő és elemző képességgel rendelkezik,
- kiváló szervező.

Jó (4) gyakorlati jegyet az kaphat, akinek a teljesítménye 76-89 % között van:

- gyakorlatát előírás szerint hiánytalanul teljesítette,
- a kapott feladatokat eredményesen teljesítette,
- törekszik az önismeretre, ismeri saját eredményeit és javítja hibáit,
- tudatosan törekszik a követelményekben megfogalmazott alapvető képességek fejlesztésére,
- kommunikációs képességeit folyamatosan műveli, javítja, színesíti,
- jó helyzetfelismerő és elemző képességgel rendelkezik,
- jó szervező.

Közepes (3) gyakorlati jegyet az kaphat, akinek a teljesítménye 61-75 % között van:

- gyakorlatát átlagosan, változó minőségben teljesítette,
- a félévre előírt feladatokat hiánytalanul teljesítette,
- törekszik a követelményekben megfogalmazott alapvető képességek fejlesztésére,
- önismerete csaknem teljes, hibái felismerésében támogatásra szorul, kudarcai okait segítséggel felismeri,
- kommunikációs képességeit folyamatosan műveli,

- átlagos helyzetfelismerő és elemző képességgel rendelkezik.

Elégséges (2) gyakorlati jegyet az kaphat, akinek a teljesítménye 51-60 % között van:

- gyakorlatát még elfogadhatóan teljesítette,
- feladatai elvégzésében folyamatos támogatásra, kontrollra szorul, önállóan,
- önismerete hiányos, hibáit önállóan nem ismeri fel, azokat, mint kudarcai okait nem fogadja el,
- éppen elfogadható helyzetfelismerő és elemző képességgel rendelkezik.

Elégtelen (1) gyakorlati jegyet kap, akinek a teljesítménye 0-50 % között van:

- hiányzásait, hiányosságait nem pótolta,
- szakmai dokumentációját, gyakorlati feladatait nem az útmutatóban leírt szempontok, elvárások alapján készítette el,
- munkavégzése az elégséges szintjét nem éri el

Csoportos gyakorlat értékelése

Az értékelés módja: **gyakorlati jegy**.

A gyakorlati jegy megállapításához mind a szöveges tartalmakat, mind a mért teljesítményt figyelembe kell venni.

A mért teljesítmény (max. 100 %) összetevői:

- szakmai dokumentáció vezetése (max. 70 %): önállóság, igényesség, megfogalmazás, megfigyelések tényyszerűsége
- az óvodai tevékenységek és interakciók elemzése (max. 30 %), aktivitás a kontakt órán

A gyakorlati jegy megállapítása:

Jeles (5) gyakorlati jegyet az kaphat, akinek a teljesítménye 90-100 % között van:

- a csoportos gyakorlatra előírt feladatokat az előírásoknak megfelelően magas színvonalon teljesítette,
- önállóan, igényesen vezette a szakmai dokumentációt,
- az egyéni gyakorlatát teljesítő hallgatótársa tevékenységét nagyfokú érdeklődéssel figyelte,
- kiváló helyzetfelismerő és elemző képességgel rendelkezik,
- a megbeszéléseken és a kontakt órán érdeklődő, aktív, szakmódszertani elemzésére a nagyfokú tárgyilagosság jellemző,
- kommunikációs képességeit folyamatosan fejleszti.

Jó (4) gyakorlati jegyet az kaphat, akinek a teljesítménye 76-89 % között van:

- a csoportos gyakorlatra előírt feladatokat az előírás szerint jó színvonalon, hiánytalanul teljesítette,
- önállóan vezette a szakmai dokumentációt,
- az egyéni gyakorlatát teljesítő hallgatótársa tevékenységét érdeklődéssel figyelte,
- jó helyzetfelismerő és elemző képességgel rendelkezik,
- a megbeszéléseken és a kontakt órán aktív, szakmódszertani elemzésére elfogulatlanság jellemző,
- tudatosan törekszik a követelményekben megfogalmazott alapvető képességek fejlesztésére.

Közepes (3) gyakorlati jegyet az kaphat, akinek a teljesítménye 61-75 % között van:

- a csoportos gyakorlatra előírt feladatait átlagosan, változó minőségben teljesítette,

- vezette a szakmai dokumentációt,
- az egyéni gyakorlatát teljesítő hallgatótársa tevékenységét figyelte,
- átlagos helyzetfelismerő és elemző képességgel rendelkezik
- megbeszéléseken és a kontakt órán részt vett, szakmódszertani elemzésében segítséget igényel,
- kommunikációs képességei fejlesztésre szorulnak.

Elégséges (2) gyakorlati jegyet az kaphat, akinek a teljesítménye 51-60 % között van:

- a csoportos gyakorlatra előírt feladatait még elfogadhatóan teljesítette,
- igazolt mulasztás esetén hiányzó feladatait bepótolta,
- szakmai dokumentációját hiányosan vezette,
- az egyéni gyakorlatát teljesítő hallgatótársa tevékenységét figyelte,
- éppen elfogadható helyzetfelismerő és elemző képességgel rendelkezik,
- megbeszéléseken és a kontakt órán részt vett, szakmódszertani elemzése sok segítséget igényel,
- kommunikációs képességei fejlesztésre szorulnak.

Elégtelen (1) gyakorlati jegyet kap, akinek a teljesítménye 0-50% között van:

- a tanegységre előírt feladatait nem hiánytalanul teljesítette,
- szakmai dokumentációját nem az útmutatóban leírt szempontok, elvárások alapján készítette el.
- hiányzásait, hiányosságait nem pótolta,
- munkavégzése az elégséges szintjét nem éri el.

A hallgató szakmai gyakorlatának összegző értékelése

- A hallgató munkájának záró minősítését, érdemjegyét a gyakorlatvezető oktató és a mentor óvodapedagógus együttes értékelése adja.
- A neptunba bekerülő gyakorlatot záró jegy megállapításának elve: az egyéni gyakorlatra kapott érdemjegy arányában súlypontozottabb a csoportos gyakorlatra kapott érdemjegyhez képest.
- A minősítés akkor eredményes, ha mindkét részjegy – egyéni és csoportos gyakorlat részterület jegye – legalább elégséges.

Űrlapok / Mellékletek

1/A. Jelenléti összesítő (egyéni szakmai gyakorlat)

1/B. Jelenléti összesítő (csoportos szakmai gyakorlat)

2/A. Értékelési összesítő (egyéni szakmai gyakorlat)

2/B. Értékelési összesítő (csoportos szakmai gyakorlat)

3. Felkérő levél (levelező tagozat)

4. Befogadó nyilatkozat (levelező tagozat)

5. Játéktevékenység elemzés szempontjai

6. Gondozási terv minta

7. Játék tevékenység vázlat minta

8. Szempontsor az óvodapedagógus szakos hallgató folyamatos munkájának elemzéséhez, értékeléséhez

1.A. JELENLÉTI ÖSSZESÍTŐ

Tantárgy: **Szakmai gyakorlat 11. / Óvodai tevékenységek önálló irányítása és interakciók elemzése – Mese, vers**

Egyéni szakmai gyakorlat 3. félév

Tanév: Tagozat: nappali, levelező*

Intézmény neve, címe:

Mentor óvodapedagógus neve:

sorszám	NÉV	ALKALMAK 60 óra / 2 hét										
		1.nap dátum	2.nap dátum	3.nap dátum	4.nap dátum	5.nap dátum	6.nap dátum	7.nap dátum	8.nap dátum	9.nap dátum	10.nap dátum	pót dátum
1												
2.												
3.												

*jelölje az adatsorban a képzési formát

A hiányzás jelölése: -

Kelt:

.....
mentor óvodapedagógus

1.B. JELENLÉTI ÖSSZESÍTŐ

Tantárgy: **Szakmai gyakorlat 11. / Óvodai tevékenységek önálló irányítása és interakciók elemzése – Mese, vers**

Csoportos szakmai gyakorlat 3. félév

Tanév: Tagozat: nappali, levelező*
Intézmény neve, címe:

.....
Mentor óvodapedagógus neve:

.....

sorszám	NÉV	1.alk.	2.alk.	3.alk.	4.alk.	5.alk.	6.alk.	7.alk.	pót
		dátum	dátum	dátum	dátum	dátum	dátum	dátum	dátum
1									
2.									
3.									
4.									
5.									
6.									
7.									

*jelölje az adatsorban a képzési formát

A hiányzás jelölése: -

Kelt:

.....
mentor óvodapedagógus

2.A. ÉRTÉKELÉSI ÖSSZESÍTŐ

Tantárgy: **Szakmai gyakorlat 11. / Óvodai tevékenységek önálló irányítása és interakciók elemzése– Mese, vers**

Egyéni szakmai gyakorlat 3. Félév

Tanév:

Tagozat: nappali, levelező*

Intézmény neve, címe:

.....

.....

Mentor óvodapedagógus neve:

.....

sorszám	Név	Szakmai dokumentáció vezetése (max. 45 pont)	Gyakorlati feladatok teljesítése (max. 45 pont)	Önreflexió (max. 10 pont)	Összesen (max. 100 pont)	Gyakorlati érdemjegy
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						

* jelölje az adatsorban a képzési formát

Kelt:

.....

mentor óvodapedagógus

2.B. ÉRTÉKELÉSI ÖSSZESÍTŐ

Tantárgy: **Szakmai gyakorlat 11. / Óvodai tevékenységek önálló irányítása és interakciók elemzése – Mese, vers**

Csoportos szakmai gyakorlat 3. Félév

Tanév:

Tagozat: nappali, levelező*

Intézmény neve, címe:

.....

.....

Mentor óvodapedagógus neve:

.....

sorszám	Név	Szakmai dokumentáció vezetése (max. 70 pont)	Óvodai tevékenységek és interakciók elemzése (max. 30 pont)	Összesen (max. 100 pont)	Gyakorlati érdemjegy
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

* jelölje az adatsorban a képzési formát

Kelt:

.....

mentor óvodapedagógus

FELKÉRŐ LEVÉL KÜLSŐ SZAKMAI GYAKORLATRA

Tisztelt Intézményvezető!

Tisztelettel felkérem Önt, valamint az intézményében dolgozó pedagógusokat, hogy szakmai tudásukkal és tapasztalatukkal vegyenek részt (név, hallgatói kód) a Tokaj-Hegyalja Egyetem II. évfolyamos óvodapedagógus (BA) szakos hallgatójának 3. félévi gyakorlati képzésében.

Kérem, hogy erről a “Befogadó nyilatkozat” kitöltésével és aláírásával szíveskedjen nyilatkozni.

Hozzájárulását köszönjük és további eredményes munkát kívánunk!

Dr. Toma Kornélia sk.

THE rektori biztos

Dr. Lívják Emília sk.

egyetemi docens

ÓVODAI BEFOGADÓ NYILATKOZAT KÜLSŐ SZAKMAI GYAKOLATRA

Alulírott intézményvezető hozzájárulok ahhoz, hogy

.....
(név, neptun kód) a Tokaj-Hegyalja Egyetem s II. évfolyamos óvodapedagógus szakos hallgatója a 202... év hó nap és 202.... év hó nap között a 3. félévre kötelezően előírt egyéni szakmai gyakorlatát a vezetésem alatt álló intézményben teljesítse.

Az óvoda neve, címe, elérhetőségei:

.....
.....

Az óvoda vezetője:

A gyakorlatvezető óvodapedagógus:

Kelt:

.....
intézményvezető

5. Játéksituáció elemzés szempontjai

Egy kiválasztott játékhelyzetre vonatkozó szempontok:

A játékban részt vevők száma:

A játék helye: a csoportszoba térelrendezése; volt-e elegendő tér a játékhoz)

A játék időtartama:

A játék szervezése: szabad, spontán, kialakult vagy óvodapedagógus által kínált játék

A játékba használt eszközök jellemzői: csoport játékkészletéből; gyermekek által készített; óvodapedagógus által készített stb.

A játék témája, tartalma, fajtája:

A játék elmélyültsége: testtartás, figyelem, stb.

Az együtt játszó gyermekek kapcsolatai: vezető-követettek viszonya, elfogadás, elutasítás, szabálytudat, a kapcsolatok szerkezete, kooperáció, játékeszközökön való megosztás stb.

A kapcsolatok formái: cselekvéses, verbális és metakommunikatív megnyilvánulások; hogyan jelezték társaiknak, hogy játszani szeretnének stb.

Érzelmi vonatkozások: a gyermekek indulati szintje, örömszínezet jelei, konfliktusmegoldásuk módjai

A játék fejlesztő lehetőségei: milyen tapasztalat/tapasztalatok szerzésére nyílt lehetőség; milyen készségek, képességek fejlődésére adott lehetőséget a játék (pl.: együttműködés, türelem, kitartás, nyelvi készség fejlődése, mozgáskészség fejlődése stb.)

Az óvodapedagógus vagy a hallgató bekapcsolódásának módja, minősége, fokozatai:

- az óvodapedagógus attitűdje a szabad játék objektív és szubjektív feltételeinek megteremtésében
- szerepet vállal-e, indokoltan, vagy nem; nem vesz részt a szituációban, indokoltan, vagy nem; konfliktushelyzetek megoldási módja és annak értékelése
- a metakommunikáció alkalmazása széles körű-e; a játéktevékenységében vállalt szerepének direkt vagy indirekt megnyilvánulásainak felsorolása, értékelése
- érvényesül-e a szabad játék túlsúlya – elegendő időt biztosít-e a napirend a szabad játékra
- néhány mondattal írja le, milyen módon támogatja az óvodapedagógus a megfigyelt játékot, hogyan fejleszti tovább, ha már kezd ellaposodni

6. Gondozási terv **MINTA**

<u>Típusa</u>	<u>Bekapcsolódás módja, feladataim</u>	<u>Hatása, differenciálás lehetőségei, módszerek</u>
Öltözködés	- Igény szerint differenciálva kapcsolódok be az öltözködésbe: akiknek szükséges, segítek a cipőváltásban (pl.: X.Y); igény szerint a cipő bekötésében (pl.: X.Y.) - A nagyobb ill. az önállóbb gyerekeket buzdítom az önállóságra és kérem, hogy segítsenek a kisebbeknek ill. akiknek szükséges, valamint mutassanak példát. - Ösztönzőm őket arra hogy igényükké váljon a ruhájuk rendben tartása. - Saját környezetének rendben tartására szoktatok minden gyermeket. - Figyelek a sorrendiségre. - Figyelek az időjárásnak megfelelő réteges öltözködésre; a szülőket kérem, hogy a gyermekük részére a megfelelő és elegendő ruházatot biztosítsanak. - Felhívom a figyelmüket arra, hogy ruhájukat a jelükkel ellátott fogásra tegyék, hogy mindenki megtalálja a sajátját.	- Szem-kéz koordináció fejlődése - Gondolkodás fejlődése - Önállóságra nevelés Differenciálás: - dicséret, bátorítás, ösztönzés - indirekt irányítás - segítségnyújtás igény szerint - elegendő idő biztosítás - egyéni tempóhoz való igazodás - önellenőrzés ösztönzése Módszerek: - beszélgetés - magyarázat - bemutatás - ellenőrzés - értékelés - „Én” tudat erősítése, megszilárdítása
Tisztálkodás	- Figyelek arra, hogy, étkezés előtt és után, a WC használat után, és minden olyan esetben, amikor szükséges alaposan kezet mossanak. - Kézmosás során figyelek a helyes sorrendiség betartására (ruha ujj feltűrés, csap megnyitás, szappanozás, kézdörzsölés, lemosás, csap elzárás, kéz lerázása csap fölött, saját jellel ellátott törölközőbe kéz szárazra törlése) - A WC rendeltetésszerű használatában segítséget nyújtok, ügyelek a megfelelő WC papír használatára és arra, hogy húzzák le maguk után a WC-t, majd mossanak jól alaposan kezet. - Ebéd után fogkrém felelőst választok, akit figyelemmel kísérek, hogy megfelelően adagolja a gyermekeknek a fogkrémet. - Figyelemmel kísérem, szükség esetén segítséget nyújtok (pl.: X.Y) a fogmosás helyes technikájának elsajátításában, a fogmosó eszközök rendbe rakásában (a pohár kiöblítése, fogkefe kimosása, polcra való visszahelyezése). - A különböző fejlettségi szinteket figyelembe véve arra törekszem, hogy a gyermekek egyre önállóbban elégítsék ki szükségleteiket.	- Személyi és környezeti tisztaság iránti igény kialakulása - Higiénia normák elsajátítása - Önállóságra nevelés Differenciálás: - dicséret, bátorítás, ösztönzés - indirekt irányítás - segítségnyújtás igény szerint - elegendő idő biztosítás - egyéni tempóhoz való igazodás - önellenőrzés ösztönzése Módszerek: - beszélgetés - magyarázat - bemutatás - ellenőrzés - értékelés

Fésülködés	- A fésülködésnél minden gyermeknek segítséget nyújtok, a hajukat igényesen összefogom, megigazítom.	- Ápoltság, igényesség érzésének felkeltése.
Zsebkendő használat	- Figyelmet fordítok arra, hogy a csoportszobában elhelyezett zsebkendőtartóban mindig álljon a gyermekek rendelkezésére elegendő zsebkendő, azt szükség szerint használják; akiknek szükséges segítséget nyújtok az orrfújásban.	- Az orrfújás technikájának elsajátítása.
Étkezés	- Megfelelő mennyiségű és minőségű ételeket kínálok a gyermekeknek (zöldséget és gyümölcsöt). - Az étkezés feltételei önkiszolgálással és naposi tevékenységgel valósítom meg. - Buzdítom őket arra, hogy az új, ismeretlen ételeket is kóstolják meg. - Figyelembe veszem a gyermekek eltérő igényeit (mennyiség, egyéni ízlés, tempó). - Fokozottan figyelek az étvágytalan, illetve falánk gyerekekre. - A folyadékot (víz) egész nap biztosítom a gyermekek számára. - Az evőeszközök helyes használatára nevelem a gyermekeket. - Megtanítom őket a kulturált étkezési szabályokra: az asztaltársaikkal csendesen beszélgessenek, étkezés közben nyugodtan üljenek, a tányér fölé hajolva, csukott szájjal egyenek, szükség szerint használják a szalvétát, a kenyeret törjék.	- Az egészséges táplálkozás igényére nevelés. - Étkezési normák elsajátítása. - Szociális készségek kialakulása. - Önkiszolgálás segítése, támogatása Módszerek: - beszélgetés - magyarázat - utánozás - bemutatás, példamutatás - ellenőrzés - értékelés Differenciálás: - dicséret, bátorítás, ösztönzés - indirekt irányítás - segítségnyújtás igény szerint - elegendő idő biztosítás - egyéni tempóhoz való igazodás - önellenőrzés ösztönzése

8. Játéktevékenység tervezéséhez **MINTÁK**

”Olaf és a hógolyó” - szabályjáték

Játékhoz eszközkészítése

- a társasjátékhoz szükséges bábuk készítése: actimel-es dobozból különböző – 5 féle – színű sálat viselő “Olaf figura” készítése: sálak rajzolása, kivágása, színezése, ragasztása; “Olaf” fejének kivágása, megrajzolása és felragasztása a dobozra
- társasjátékhoz szükséges tábla elkészítése: kartonpapírra 5 féle színű út megrajzolása, színezése

Eszközök

- actimel-es dobozok; dobókocka; papír, olló, színes ceruza, ragasztó, kartonpapír,

Játék menete

- szabály óvodapedagógus javaslatára: ahányat dobsz dobókockával, annyit lépsz a saját színű meződön (például: citromsárga sálat viselő “Olaf” a citromsárga úton található mezőkön halad);

Tovább fejlesztési lehetőség

- **gyermekek vagy óvodapedagógus által javasolt újabb szabályok beépítése (például: "ha arra a mezőre lépsz, amire nap van rajzolva, akkor egyszer kimaradsz a dobásból")**
(Gyermekek javaslata, ha lesz, jelenjen meg a reflexióban.)

„Eszkimók a sarkvidéken”- szerepjáték

Játékhoz eszközkészítése

Halak, horgászbotok, lék kialakítása, készítése

- halak kivágása különböző színű dekorgumiból, végére gémkapocs rögzítése, mágnesek rögzítése fabot-
hoz,
- kartonpapírból "lék" készítése

Eszközök

különböző színű dekorgumi, gémkapocs, mágnes, fabotok, kék, fehér és fekete színű kartonpapír; gyűjtőmunka: szörmék, kabátok hozatala otthonról

Játék menete

- a behozott szörmékbe beöltözés;
- halfogás léknél: a halakat az elkészített horgászbotok segítségével kihalásszák

Tovább fejlesztési lehetőség

- halak megsütése: a kifogott halakat a rájuk rögzített gémkapocs segítségével botra rögzítik és "megsü-
tik";
 - sütés közben zenei aláfestés: dobokon különböző ritmusok játszása
- Szükséges eszközök: botok; dobok sajátos dobozból
- Továbbá gyermekek javaslatai (ha van ilyen, akkor a reflexióban jelenjen meg!)

Játék tevékenység tervezése

<u>Játékfajta</u>	<u>Játék tartalma</u>	<u>Hatása, bekapcsolódó tevékenységek</u>	<u>Bekapcsolódás módja</u>	<u>Továbbfejlesztése, kapcsolódás az ünnepkörhöz</u>
Szerepjáték	papás-mamás	Ének tevékenység, verselés Fejlődik a gyerekek szókincse, beszédkészségük Ritmus érzékük Együtt éneklés öröme	Ha a gyerekek megkérnek, hogy játsszak velük, akkor bekapcsolódok a játékba	Elmondom nekik, hogy régen a fiúknak katonának kellett lenni, és katonás dalt énekelünk pl: aki nem lép egyszerre, vagy verselünk pl: Melegben süt a nap elmúlt már a hosszú tél... vagy mondókázunk pl: Volt egyszer egy katona
Szerepjáték	Főzőcske	Külső világ tevékeny megismerése Matematikai tapasztalatok szerzése Eddig szerzett tapasztalatok felelevenítése	Oda megyek a baba-konyhában játszó gyerekekhez	A különböző zöldségekből levest főzünk a katonáknak, és közben énekelünk pl borsót főztem, aki nem lép egyszerre
Építő, konstruáló játék	Fakockából való építés	Matematikai tapasztalatszerzés Beszélgetünk az építő kockák alakjáról Formai érzék fejlesztése Szem-kéz koordináció fejlesztése Térlátás fejlődése	A szőnyegen fakockából építő gyerekeknek új ötletet javasolok	Fakockából várat építünk a huszároknak, katonáknak Kis zászlókat készítünk és az elkészült várak tetejére helyezem Katonákat készítünk és megkérem a gyerekeket, hogy helyezték el a várban
Szabályjáték	Memóriakártya	Rajzolás, mintázás, kézimunka Esztétikai érzék fejlesztése Színek megismerése Kreativitás fejlesztése Szem-kéz koordináció fejlesztése	Igény szerint bekapcsolódok a kártyázók közé	A kártyalapokon lévő színekből szóba hozom a magyar zászlót, megkérdezem, hogy ki tudja nekem megmondani, hogy milyen színű a magyar zászló, rajzoljunk együtt egy magyar zászlót
Mozgásos játék (udvaron)	Addj király katonát	Mozgás Szabálytudat kialakulása Gondolkodás fejlődése Mozgás igény kielégítése	Figyelek rá, hogy ne legyen balesetveszélyes, ha kevesen vannak, akkor beállok a játékba	

Dalos játék	Ispirityi Pál	<i>Dalos játék</i> Szabálytudat kialakulása Önfegyelem Alkalmazkodó képesség fejlesztése Gondolkodás fejlesztése	Bekapcsolódok a játékba és új mozgásformát viszek bele	Megbeszélem a gyermekekkel, hogy ne csak egyszerűen sétáljunk, hanem meneteljünk, mint a katonák, mondókázunk közben pl: Volt egyszer egy katon
Konstruáló játék	LEGO-ból építünk	<i>Matematikai tapasztalat szerzés</i> Formai érzék fejlesztése Szem-kéz koordináció fejlesztése Térlátás fejlődése Beszélgetünk a legok méretéről Kisebb-nagyobb fogalom pár	Leülök a gyerekek mellé és új ötletet ajánlok nekik	Megkérdezem a gyerekeket, hogy lenne-e kedvük erődöt építeni, kis zászlókat teszünk az elkészült erődök tetejére, közben verse-lünk pl: Donászy Magda: Március 15.
Építő, konstruáló játék	Vasút építése sínekből	<i>Matematikai tapasztalat szerzés</i> Formai érzék fejlesztése Szem-kéz koordináció fejlesztése Térlátás fejlődése Hosszabb-rövidebb fogalompár Magasabb-alacsonyabb fogalompár	Vasúti sínekkel játszó gyermekek mellé leülök és megkérdezem, hogy lenne e kedvük egy hadiút építéséhez	Építés közben megbeszéljük, hogy melyik sín rövidebb és melyik hosszabb, melyik vasúti kocsi magasabb és melyik alacsonyabb Közben énekelünk pl: A győri Györgynek, Aki nem lép egyszerre
Gyakorlójáték	Lovacska húzgálása előre hátra Hintalovazás	Szem-kéz koordináció fejlesztése	A lovacskával játszó gyermekhez oda viszek egy babát amit kinevezek katonának	A katonával és a lovacskával elmegyünk megmenti a királylányt a várba, LEGO-ból várat építünk ahonnan kitudjuk menteni a királylányt
Mozgásos játék (udvaron)	Fogócska	<i>Mozgás</i> Nagy mozgásigény ki-elégítése	Az udvaron fogócskázó gyereket oda hívom és játék ötletet ajánlok nekik	A Volt egyszer egy katona c mondókával kiszámoljuk, hogy ki lesz a fogó, ő lesz a magyar katona és neki kell elkapni az idegen katonákat
Mozgásos játék (udvaron)	Mókusok ki a házból!	<i>Mozgás</i> Nagy mozgásigény ki-elégítése	Egy új játékot ajánlok a gyerekeknek ami hasonló a mókusok ki a házból c játékhoz	Katonaparancsnok A gyerekek körben ülnek vagy a földre helyezett karikákba állnak. Egy széken áll középen a parancsnok és azt mondja:

				Menetel a katona, mellette ballag a lova. Fuss, katona, szaladj, tőlünk el ne maradj! Mindenki szalad kör- be a vers alatt, aztán a „maradj!”-ra a pa- rancsnok tapsol egyet, mindenki keres magá- nak egy széket vagy karikát. Aki legelő- ször ül a középső székre, az lesz a pa- rancsnok.
Gyakorlójáték	Az asztalon autót tologatása illetve Unatkozó, tétlenkedő gyerekeknek kínálok	<i>Matematikai tapasztalatszerzés</i> Ki nem esett ki egyszer se? Ki volt az első aki kiesett?	Az asztalnál autót tologató gyerekeknek új játéklehetőséget kínálok fel. Oda viszem a zászlót és elmondom, hogy mutatok nekik egy új játékot.	Ragadd meg! Körben ülünk, közép- pen eggyel kevesebb zászló, mint ahányan vagyunk. „Ragadd meg!”-re mindenki felkap egyet, akinek nem jutott, kiesik és nem búsul, figyeli tovább a játékot. Min- den kiesésnél elve- szünk egy zászlót!
	Gyöngyfüzés	<i>Matematikai tapasztalat szerzés</i> Formai érzék fejlesztése Szem-kéz koordináció fejlesztése Térlátás fejlődése Beszélgetünk a legok méretéről Hány színből áll a magyar zászló? Hányadik szín a piros, a fehér és a zöld Halmazképzés	Gyöngyfüzés közben leülök a gyermekek mellé és megkérem őket, hogy	Megbeszéljük, hogy milyen színekből áll a magyar zászló Külön válogatjuk a piros fehér zöld gyöngyöket közben énekelünk pl: A győri Györgynek
	Rajzolás	<i>Rajzolás, mintázás, kézimunka</i> Esztétikai érzék fejlesztése	Rajzolás közben megkérem a gyerekeket, hogy rajzolják, le mi jut eszükbe a március 15-	Megbeszéljük, hogy milyen színű a magyar zászló, milyen színű ruhát hordtak a kato-

		Színek megismerése Kreativitás fejlesztése Szem-kéz koordináció fejlesztése Színek ismerete	ről, vagy színezőt adok a gyerekeknek ami, ko- kárdát, zászlót, katonát ábrázol	nák, közben mondó- kázunk pl: volt egy- szer egy katona
	Gyurmázás	<i>Rajzolás, mintázás, ké- zimunka</i> Esztétikai érzék fejlesztése Színek megismerése Kreativitás fejlesztése Szem-kéz koordináció fejlesztése Forma ábrázolás	Gyurmázás közben ké- pet mutatok a gyere- keknek a magyar zász- lóról és kokárdáról, megkérdezem lenne e kedvük ezeket gyurmá- ból elkészíteni	A gyurmából készült zászlóknak várat épí- tünk fakockából, hogy kitudjuk őket tenni a vár toronyba

8. Szempontsor az óvodapedagógus szakos hallgató folyamatos munkájának elemzéséhez, értékeléséhez (önreflexióhoz is ajánljuk)

Általános szempontok:

- kapcsolatteremtése, kapcsolattartása a gyermekekkel, a gyermekcsoporttal;
- óvodapedagógiai attitűdje (segítő, támogató, koordináló, a gyerekekkel együtt munkálkodó, szeretetteljes, empatikus, toleráns stb.);
- az óvodai életbe történő beilleszkedése, kollegiális kapcsolata és kommunikációja az óvodapedagógusokkal és dajkákkal;
- a szülőkkel való kapcsolata (kölsönös tisztelet és elfogadás);
- a pedagógiai és a működést segítő dokumentumok tartalmával való azonosulása;
- a gyermeki személyiség figyelembevétele, a csoport összetételéből adódó lehetőségeknek, a differenciálás elvének megfelelő alkalmazása (eltérő életkor, képesség);
- a csoport mindennapjainak új ötletekkel való gazdagítása;
- emberi kapcsolata a mentorral, ennek hatása a tervező munkára, annak gyakorlati megvalósulására;
- tervezőmunkája, pedagógiai/pszichológiai/módszertani felkészültsége, feladatainak elvégzése;
- komplexitás megvalósítása;
- bekapcsolódása a gyerekek játékába, a gondozási teendők ellátásába, a fő tevékenységekbe;
- fokozatos önállósága, megfelelő kezdeményezőkézsége;
- mennyire látja át, mennyire tudja követni az egész csoportot, milyen a figyelemmegosztó képessége
- reagáló-, konfliktusmegoldó képessége;
- elemző-, értékelő képessége, realitásérzéke;
- munkájának pozitívumai, esetleges hiányosságainak háttere, okai.

Gondozási feladatok, munka jellegű tevékenységek:

- támaszkodása a csoport szokásaira, a gyerekek önállóságára;
- a feladatok, célok megvalósítása, ezek hozzájárulása a szakmai fejlődéshez (erőfeszítés mértéke, motiváció, ráfordított idő és energia / siker mértéke);
- a gyermekközpontú szemlélet alkalmazása és hatása (hozzájárulás a gyermekek neveléséhez, komfortérzetük erősítéséhez, érzelmi életük gazdagításához, értelmük fejlesztéséhez);
- figyelemmegosztása;
- a gyermekek motiválása, segítése, megnyilvánulásai/munkálkodásai értékelése;
- a gondozási tevékenységek során a differenciálás megvalósítása.

Játék:

A játék feltételei, téri – tárgyi környezete

- Hogyan teremti meg az óvodapedagógus a játék objektív és szubjektív feltételeit?
- A játékhoz biztosított hely megfelel-e a gyermeki igényeknek? Írja le a játékteret!
- Hogyan biztosított a meglévő játékszerekhez való hozzáférés tudatos fluktuációjukkal együtt?
- Milyen gyermeki kreativitást inspiráló anyagokat, eszközöket biztosít az óvodapedagógus a játékhoz? Lát-e példát építkezésre, barkácsolásra, stb.? Jegyezze le ezeket!
- Írja le azokat a helyszíneket, amelyek alkalmasak szerepjáték kialakulására?
- Hogyan biztosítja a gyermeki igénynek megfelelő szabad játékot a napirend?

- Hogyan biztosított a játék mellett más tevékenység helyek kialakítása?

A gyermek – óvodapedagógus kapcsolata játék során

– Hogyan alakítja az óvodapedagógus a csoport légkörét az elmélyült játék megteremtéséhez? Részletesen elemezze az óvodapedagógus hangját, hangszínét, stílusát, értékelje játékban vállalt szerepének milyenségét, ötletek adását, segítségnyújtásának milyenségét, metakommunikációjának megfelelőségét, stb.

– Mi a jellemzőbb a megfigyelt tevékenység alatt?

- A személyes kontaktus, a gyermek közelében való elhelyezkedés, kötetlen beszélgetés, a gyermek játék-tevékenységének pozitív tükrözése, a gyermek által kért segítség biztosítása, vagy a frontális közlés? Írjon ezekre példákat!

– Hogyan fejezi ki az óvodapedagógus az érzelmeit?

– Hogyan támogatja (facilitálja) az óvodapedagógus a gyermekek játéktevékenységeit?

– Írjon példákat, hogyan képes az óvodapedagógus áttekinteni a gyerekcsoport egészét?

– Észreveszi-e az óvodapedagógus a gyerekek közt kialakuló konfliktusokat, a veszélyeket hordozó elképzeléseket, hogyan kontrolálja, segíti azok megoldását, megállítást?

– A játéktevékenység teljes időtartama alatt, az óvodapedagógus milyen szervezési feladatokat lát el és ezek mennyiben indokoltak? Mindezt hogyan oldja meg?

– A játékidő alatt felmerülő gondozási tennivalókat észreveszi-e az óvodapedagógus, hogyan valósítja meg a differenciált gondozást, milyen a gyerekekkel való kapcsolata a gondozási tevékenység közben?

– Észlel-e különbségeket a SNI vagy tehetséges gyermek és a többségi gyermek játékának támogatásában? Ha igen, írja le!

A játék fajtái, tartalma:

– Megfelel-e játéktevékenység a gyerekcsoport, illetve egy-egy gyermek igényeinek? Milyen példákat lát erre?

– Írja le, a játékidőben felfedezhető párhuzamos tevékenységeket!

– Nevezze meg milyen tevékenységet integrált tervezetten, az óvodapedagógus a játékba!

– Milyen szokásokat, szabályokat figyelt meg a szabad játékban.

– Milyen munkajellegű tevékenységek végzését figyelt meg a játék során? Írja le a látott tevékenységeket!

Verselés, mesélés

– a kitűzött feladatok megvalósulása;

– eszköz használat esetén az eszköz minősége, esztétikuma;

– a tevékenység élményszerűsége, játékossága, módszeressége, a cselekvés által szerzett tapasztalatok elvének alkalmazása;

– a motiváció, érdeklődéskeltés sikeressége;

– a nyelvi-irodalmi anyag ismerete (szöveg, memoriter biztonsága, stb.), beszédtechnikájának, beszédviselkedésének példaértéke;

– az előadásmód milyensége (testtartás, légzés, szövegmondás, hangerő, hangmagasság, hangszín, tempó, hangsúly stb.);

– tevékenységbe való integrálás megvalósítása

– a napirenden belül adódó spontán helyzetek megragadása nyelvi-kommunikációs fejlesztés alkalmazására;

Fejlődési terv

Miben akarok fejlődni (A hallgató tölti ki!)	Mit teszek érte (A hallgató tölti ki!) <i>A hallgató a gyakorlat első napján átadja a mentornak</i>	Hogyan támogatja a mentor (A mentor tölti ki!) <i>A mentor a gyakorlat harmadik napjára kitöltve a hallgatónak átadja a hallgató munkájának támogatása céljából.</i>
<i>Konfliktushelyzetek megoldására való képesség</i>	- Megfigyelem a mentor óvodapedagógust, hogy a csoportban előforduló konfliktushelyzeteket hogyan kezeli - Csoportba járó gyermekekről tájékozódás a mentor óvodapedagógustól	- Ösztönzőm az előforduló konfliktus helyzetek önálló megoldására - Megismertetem konfliktuskezelési stratégiákkal - A csoportban felmerülő nevelési szituációk, konfliktushelyzetek közös elemzése a hallgatóval
<i>Játsszóképeség, játékirányító képesség</i>	- Játékelméleti ismereteim felfrissítése - Mentor óvodapedagógus megfigyelése - Bekapcsolódom a gyermekek játékába	- Bekapcsolom a hallgatót a játéktevékenységek tervezésébe, szervezésébe, irányításába - Részfeladatok önálló ellátásával bízom meg - Modellálom számára a játék tartalmának színesítési és bővítési lehetőségeit - Közös elemezzük, értékeljük a tevékenységeket
<i>Kommunikációs készség</i>	- Az óvodás gyermek beszédfejlődésének jellemzőit elméletben átnézem - Megfigyelem az óvónőnek a gyermekekkel való kommunikációját	- Kommunikációs mintaadással - Pedagógiai helyzetek kommunikációs lehetőségeinek közös elemzésével - Ösztönözni a kommunikációs lehetőségek kihasználására
<i>Gondozás során a gyermekek szükségleteihez igazodó bánásmód alkalmazása</i>	- Interneten tájékozódok az óvodai gondozási tevékenységekkel, gyermekek testi szükségleteivel kapcsolatban - Mentortól kérek feladatot, amiből tapasztalatot szerez-	- Az óvoda pedagógiai programjának, a csoport naplójának gondozással kapcsolatos fejezeteit tanulmányoztatom a hallgatóval - A hallgatónak önállóan irányított gondozási részfeladatokat adok

	hetek	- Minden elvégzett feladat után közös elemezünk, értékelünk
--	-------	--

A fejlődési terv kitöltése egyéni, a fent található táblázat MINTA! Kérjük, hogy a saját fejlesztendő területeit sorolja fel, önreflektív gondolatokkal fogalmazza meg mi lehet önnek a fejlődés útja, és szívlelje meg a mentor útmutatásait. Kezdeményezzen beszélgetést a mentorával a különböző érintett témákról. Igyekezzen minél pontosabb egyéni gondolatokat lejegyezni.
Kerülje az általánosítást!